

VYBRANÉ AKTIVITY ÚÚR V ROCE 2010

Ústav územního rozvoje i v šestnáctém roce své existence prováděl řadu činností a řešil celou řadu úkolů z oblasti územního plánování, regionální politiky, bytové politiky a cestovního ruchu. V tomto článku chcí upozornit na ty z nich, které mohou využívat přímo pro svou práci pracovníci státní správy a samosprávy, případně pracovníci a studenti vysokých škol příslušných oborů.

Již od roku 1995 vychází pravidelně příručka **Limity využití území**. V tištěné podobě vyšla tři vydání a dodatky, od roku 2010 je příručka dvakrát ročně, vždy v únoru a srpnu, aktualizována na webových stránkách ÚÚR. Příručka, jejímž účelem je usnadnit účastníkům procesu územního plánování orientaci v řadě obecně platných právních předpisů regulujících využití území, má již řadu let své pravidelné uživatele. Dostupná je na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2591>.

V roce 1999 byla poprvé vydána publikace **Dotčené orgány státní správy v procesu územního plánování a územního řízení**. Tato publikace byla vydána třikrát v tištěné podobě a od roku 2010 vychází jako pravidelně aktualizovaná internetová prezentace. Obsahuje výčet všech dotčených orgánů spolupůsobících v procesu pořizování územně plánovací dokumentace a v územních řízeních podle stavebního zákona s přiřazením právních předpisů v jejich působnosti včetně citací příslušných ustanovení těchto předpisů. Je určena především pracovníkům úřadů územního plánování a stavebních úřadů. Najdete ji na adrese <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2588>.

V říjnu 2006 byl ÚÚR pověřen Ministerstvem pro místní rozvoj činností **Konzultačního střediska** pro sjednocování výkonu státní správy při aplikaci zákona č. 183/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcích vyhlášek v praxi. Konzultační a metodická činnost je poskytována krajským úřadům, úřadům územního plánování a stavebním úřadům. Opakující se a závažné dotazy jsou k dispozici v rubrice **1 000 otázek**. Konzultační středisko reaguje na judikáty Nejvyššího správního soudu a aktuálně mění v rubrice **1 000 otázek** odpovědi tam, kde se původní výklad lišil od výkladu NSS. Otázky a odpovědi jsou na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2481>.

V souvislosti s termínem první aktualizace územně analytických podkladů obcí byla v roce 2010 v ÚÚR řešena problematika těchto ÚAP. K původním metodickým návodům týkajícím se ÚAP přibýlo v roce 2010 **Doporučení ke zpracování a příklady aktualizace rozboru udržitelného rozvoje území v ÚAP obcí**, které bylo inspiračním materiálem pro úřady územního plánování při jejich činnosti ([http://www.uur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/UAP/UAP-ORP_prikлады_20101013.pdf](http://www.uur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/UAP/UAP-ORP_prikklady_20101013.pdf)).

Jako internetová prezentace je publikována a pravidelně aktualizována odborná pomůcka s názvem **Principy a pravidla územního plánování**. Tato příručka je určena orgánům územního plánování, samosprávám obcí a krajů, projektantům, studentům příslušných oborů i dalším uživatelům, kteří se setkávají s územním plánováním. Poslední aktualizace proběhla k 23. 12. 2010. Příručka je dostupná na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>.

Důležitou aktivitou ústavu byla v uplynulém roce **Činnost národního kontaktního místa ESPON**. Program ESPON vznikl na základě potřeby členských států EU a Evropské komise. Jedná se o výzkumný program, který formou výzkumných projektů sbírá a porovnává informace o rozvojových trendech v Evropě zaměřených na zkoumání územních dopadů sektorových politik na oblasti, dále zkoumá vliv evropských strukturálních fondů na městské oblasti apod. Národní kontaktní místo na webových stránkách pravidelně zveřejňuje oznámení o nových výzvěch programu, dále zveřejňuje informace o realizovaných a zpracovávaných projektech a zprostředkovává kontakty mezi českými a zahraničními projektovými partnery. V roce 2010 byla také vydána publikace s názvem **Česká republika v projektech ESPON**, která přináší čtenářům výsledky projektů

ESPON, ve kterých se Česká republika zúčastnila jako projektový partner, případně seznamuje s projekty, kde byla Česká republika předmětem výzkumu. Z velkého množství témat byla jako klíčová vybrána demografie, polycentrismus, kulturní dědictví, vztah města a venkova a životní prostředí. Informace o programu ESPON a dalších novinách lze sledovat na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3110>.

O programu OSN pro lidská sídla **UN-HABITAT**, o základních dokumentech, nejlepších příkladech projektů, o světových cenách Habitatu a dalších aktivitách jsou zájemci pravidelně informováni na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=36>.

Jednou ze základních činností ÚÚR je zabezpečování **Evidence územně plánovací činnosti** podle § 162 stavebního zákona. Jedná se o evidenci pořizování ÚPD, o evidenci zastavitelných ploch nad 10 ha a účelu jejich využití a evidenci územních studií. Evidence územně plánovací činnosti je rozdělena na dvě samostatné části: na evidenci územně plánovací činnosti obcí a na evidenci územně plánovací činnosti krajů. Součástí prací na Evidenci územně plánovací činnosti je i publikace ročenek, kde, vedle přehledů o stavu územně plánovací připravenosti obcí a krajů, jsou uváděny rovněž některé strukturované analýzy (např. schválené ÚPD podle velikostních kategorií obcí, počty obcí bez ÚPD podle velikostní struktury, průměrná doba pořizování ÚPD atd.). Více viz <http://www.uur.cz/default.asp?ID=90>.

Portál územního plánování byl uveden do provozu v roce 2004. Jeho cílem je vytváření otevřeného a průběžně aktualizovaného systému odkazů na relevantní informace v oblasti územního plánování a územního rozvoje. Lze zde najít právní předpisy, metodiky, publikace, knihovny, mezinárodní dokumen-

ty, národní dokumenty, obecné i oborové informace o území a další. Informace jsou dostupné na <http://portal.uur.cz/>.

ÚÚR v souladu s pověřením MMR od roku 2000 monitoruje na území ČR „zdola“ vznikající mikroregiony a jejich rozvojové dokumenty. V aplikaci **Monitoring mikroregionů** je uveden on-line systém jejich evidence. V této databázi lze získat informace o umístění mikroregionu, v pasportu je jeho geografické vymezení, základní identifikační informace, informace o jeho rozvojových dokumentech atd. Na stránce <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3767> lze navíc najít kromě aktuálního stavu i údaje o mikroregionech od roku 2001.

Velkému zájmu, především u zástupců samospráv menších obcí, se těší již několik let aktualizovaná příručka **Průměrné ceny dopravní a technické infrastruktury**. Poslední aktualizace je z června 2010. V příručce jsou uvedeny investiční náklady na zemní práce, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, zásobování elektrickou energií, zásobování plynem, veřejné osvětlení, obecní rozhlas, místní komunikace, veřejnou zeleň a elektronické komunikace. Orientační ceny včetně údajů, co ukazatele obsahují, lze nalézt na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=899>.

V souladu s § 12 odst. 3 stavebního zákona pověřilo MMR ústav zjišťováním a evidencí příčin vad, poruch a havárií staveb. Za tímto účelem byl vytvořen **Systém stavebně technické prevence (SSTP)**, ve kterém budou sledovány závažné nebo opakující se vady ve výstavbě, kterým je třeba ve veřejném zájmu předcházet, dále stavebně technické příčiny závažných a opakujících se havárií staveb, pokud se svým rozsahem nebo opakovanými důsledky ve značné míře dotýkají veřejných zájmů a často se opakujících poruch staveb a výsledků šetření jejich příčin, došlo-li při nich ke ztrátám na životech, k ohrožení životů osob, zvířat nebo ke značným škodám. Tento systém by měl být podkladem pro aktualizaci stavebního zákona a obecných požadavků na výstavbu, podnětem pro aktualizaci českých technických norem a dalších návrhů na opatření k zabránění opa-

kování vad ve výstavbě. SSTP je nyní ve zkušebním provozu (více viz <http://www.uur.cz/?id=3877>).

Jednou ze základních činností ÚÚR je metodická činnost. Na webových stránkách ústavu jsou průběžně zveřejňovány metodické návody, které mají pomoci orgánům územního plánování při jejich územně plánovací činnosti.

Z novinek roku 2010 je třeba upozornit na metodický pokyn týkající se **žadávání, pořízení, obsahu a ukládání územní studie** (http://www.uur.cz/images/1-uzemni-planovani-a-stavebni-rad/konzultacni-stredisko/stanoviska-a-metodiky/uzemni-studie/UzemniStudie_17122010.pdf).

Dále se jedná o metodické doporučení týkající se **plánovací smlouvy**, kde jsou uvedeny charakteristika a funkce plánovací smlouvy, subjekty, obsah a forma plánovací smlouvy, druhy veřejné infrastruktury, právní úprava vybraných druhů veřejné infrastruktury, problematika plánovací smlouvy vzhledem k postavení obce, hospodaření s majetkem obce a zadávání veřejných zakázek, obecné postupy při uzavírání plánovací smlouvy a postup při uzavírání plánovací smlouvy ve vybraných konkrétních případech. Součástí je i příloha, která uvádí příklad návrhu plánovací smlouvy předkládané k žádosti o vydání regulačního plánu (<http://www.uur.cz/images/konzultacni-stredisko/MetodickeNavody/Planova-ciSmlouva/planovaci-smlouva-metodicke-doporuceni-31052010.pdf>).

Řadu nejasností pomůže vyřešit **Metodický pokyn k obsahu částí opatření obecné povahy, zasílané katastrálnímu úřadu k vyznačení předkupního práva**. Metodický pokyn obsahuje právní předpisy vztahující se k záznamu předkupního práva, náležitosti územního nebo regulačního plánu z hlediska záznamu předkupního práva a určení podkladů, které je třeba předat katastrálnímu úřadu pro záznam předkupního práva. Obsah metodického pokynu lze nalézt na <http://www.uur.cz/images/1-uzemni-planovani-a-stavebni-rad/konzultacni-stredisko/stanoviska-a-metodiky/predkupni-pravo/Predkupni-pravo-07-12-2010.pdf>.

V roce 2001 bylo v ÚÚR zpracováno první územní vyhodnocení potenciálu

cestovního ruchu v ČR. V roce 2010 byla provedena **Aktualizace potenciálu cestovního ruchu**, která je zaměřena na rozhodující aspekty ovlivňující rozvoj cestovního ruchu a rekreace v území. Potenciál je stanoven za správných obvodů obcí s rozšířenou působností. Do posouzení jsou zahrnuty i některé „vněsystémové“ faktory, zejména míra dostupnosti území individuální dopravou a obslužnost území veřejnou dopravou. Materiál je dostupný na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3690>.

V květnu 2010 byla zpracována příručka **Koordinace územních plánů a pozemkových úprav**. Tato příručka, zpracovaná ve spolupráci s Ústředním pozemkovým úřadem a Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy, se soustředila hlavně na definování postupů vzájemné součinnosti při zpracování obou dokumentů. Cílem bylo seznámit zainteresované odborníky s procesy a postupy tvorby těchto důležitých dokumentů, ale zejména vymezit možnosti vzájemné spolupráce. Publikace je dostupná na <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/metodicke-prirucky-a-publikacni-materialy/2010/Koordinace-UP-310510.pdf>.

Ve spolupráci šesti zemí (České republiky, Maďarska, Polska, Slovenska, Bulharska a Rumunska) vznikl **Společný dokument územního rozvoje V4+2**, který představuje snahu těchto zemí o koordinaci územního rozvoje. Je zaměřen na sjednocení vyjádření a přístupu k tzv. rozvojovým osám a oblastem a koridorům na území zúčastněných zemí (viz <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3801>).

Škála zajímavých a z celosvětového hlediska hodnotných památek, která představuje významný potenciál pro cestovní ruch je shrnuta do publikace **Znamé neznámé cesty dědictví**. Nabízí tematické trasy, jakými jsou trasa Památky UNESCO, trasa Památky reprezentující stavební slohy, trasa Roubené stavby a trasa Technické památky. Poskytuje také doporučení, jak lze trasy kombinovat. Je určena příslušným pracovníkům státní správy a samospráv obcí a krajů jako podklad pro plánování rozvoje cestovního

ruchu tak, aby bylo možno jednotně připravovat tematické trasy po celém území ČR. Může být využita i cestovními kanceláři a dalšími instituce-

mi pro vytváření tematicky ucelených souborů destinací. Pro individuální turisty doporučuje široký výběr atraktivních cílů cest. Publikaci naleznete

na <http://www.uur.cz/images/5-publicacni-cinnost-a-knihovna/metodicke-prirucky-a-publicacni-materialy/2010/cesty-dedictvi.pdf>.

*Ing. Alena Navrátilová
Ústav územního rozvoje*